

KORESPONDENCJE

W sprawie melioracji na Białostocczyźnie

Od paru lat na terenie województwa przeprowadza się meliorację rzeki Narwi. Koryto rzeki jest już wyprostowane i uregulowane od ujścia Narwi do Tykocina.

Obserwacja dotychczasowego przebiegu melioracji rzeki Narwi wskazuje, że projekty melioracyjne nie uwzględniają wartości przyrodniczych tej wspaniałej rzeki, poza wąsko pojmowanymi interesami rolnictwa. Niszczy się naturalne zadrzewienia, pozbawia rzekę całkowicie walorów naturalnych. Narew na odcinku zmeliorowanym stała się bezużyteczna dla wędkarstwa, rybactwa, turystyki wodnej i innych form sportu i wypoczynku.

Realizacja projektu melioracji okolic Tykocina grozi nie tylko bezpowrotnym i całkowitym zniszczeniem cennego obiektu przyrodniczego, jakimi są rozlewiska Narwi (ostoja ptactwa błotnego i wodnego), lecz również i zniszczeniem zabytków architektonicznych tego miasta wskutek obniżenia poziomu wód.

Znane są projekty melioracji dalszych odcinków Narwi m. in. na odcinku Tykocin—Rzędziany. Nie przedstawiono w nich jednak danych n. t. co zyska rolnictwo tego rejonu w wyniku melioracji — na jakiej powierzchni gruntów melioracje wpłyną dodatnio na poziom rolnictwa, a na jakiej nie spowodują zmian.

Odcinek Narwi między Rzędzianami a Łapami wraz z doliną jest bardzo interesującym regionem pod względem naukowym, przyrodniczym, krajobrazowym i rekreacyjnym. Obejmuje on dziesiątki starorzeczy, rzecznych zakoli, grądów, naturalnych zadrzewień wraz z ostojami ptactwa i zwierzyny. Jeśli tu melioracje będą przeprowadzane tak jak dotychczas na Narwi— grozi to całkowitym zniszczeniem wyżej wspomnianych wartości. Zachowanie choćby częściowe tych bogactw natury oraz turystyczne zagospodarowanie leży również w interesie szybko rozwijającej się białostockiej aglomeracji miejskiej. Rejon ten bowiem znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta.

Narew od ujścia Narewki do Łap jest niezwykle atrakcyjnym szlakiem wodnym prowadzącym z Puszczy Białowieskiej, zaś cała dolina rzeki ma wybitne walory krajobrazowe. Jest to najbliższe i jedyne zaplecze rekreacji nad wodą również dla rozwijających się miejskich ośrodków, jakimi są Hajnówka i Bielsk Podlaski.

Projekty melioracyjne także na innych terenach województwa powodują zagładę cennych pod względem przyrodniczym obiektów. Powszechnie są znane fakty zniszczenia rezerwatów (Mały Borek, Starożyn) i przesuszenia całych partii lasów jako skutek melioracji. A przecież projekty melioracyjne powinny uwzględniać zachowanie wartości naukowych, walorów przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych.

Niepokojącym odrębnym problemem jest rzeka Biebrza. Jest już przygotowany projekt melioracji górnej części rzeki. Należy jak najszybciej podjąć uchwałę utworzenia Biebrzańskiego Bagiennego Parku Krajobrazowego w dolnym biegu rzeki, jest to bowiem obiekt przyrodniczy unikalny w skali europejskiej, który swą rangą, stopniem zachowania pierwotnego krajobrazu i znaczeniem dla nauki równy jest Puszczy Białowieskiej.

Cały basen Biebrzy przed podjęciem wszelkich melioracyjnych założeń wymaga kompleksowych badań naukowych nad ich wpływem na środowisko przyrodnicze, przyległe obszary itp.

Naukowcy radzieccy podkreślają konieczność wnikliwych badań naukowych przed podjęciem prac melioracyjnych. W. N. Kisielew w grudniowym numerze z 1972 r. czasopisma „Príroda” opublikował pracę pt. *Paradoksy melioracji białoruskiego Polesia*, w których przedstawił degradację środowiska przyrodniczego, erozję przyległych do bagien gruntów ornych oraz zniszczenia lasów jako skutek totalnej melioracji. Na Polesiu przeprowadzane prace melioracyjne w ciągu ostatnich dziesięciu lat nie dały spodziewanych efektów produkcyjnych. W zmeliorowanych rejonach nie nastąpił wzrost produkcji rolnej. Autor publikacji wskazuje na potrzebę przygotowywania projektów technicznych w oparciu o wyniki prac naukowych.

Przy rozwiązywaniu problemu melioracji na Białostocczyźnie, należy więc wnikliwie zbadać wszystkie jego aspekty, aby zapobiec stratom środków inwestycyjnych i nieodwracalnym stratom w środowisku przyrodniczym.

W województwie białostockim turystyka obok przemysłu i rolnictwa przedstawia ważną gałąź gospodarki narodowej.

Bardzo pilną sprawą byłoby zrealizowanie projektu utworzenia Bagiennego Biebrzańskiego Parku Krajobrazowego przez podjęcie odpowiedniej uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku. Podobnymi uchwałami zostały już powołane parki krajobrazowe w innych województwach, mianowicie: Mazurski Park Krajobrazowy w województwie olsztyńskim (Uchwała nr 27/270/70 z dnia 19 marca 1970 r. Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie) i Wschodnio-Beskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu w województwie rzeszowskim (Uchwała nr XVI/44/72 z dnia 19 kwietnia 1972 r. Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie).

Bazyli Czeczuga